MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Spišskej Novej vsi

Elektrárenská 1, 052 75 Spišská Nová Ves

Obecné úrady v okrese
Spišská Nová Ves a Gelnica

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Spišská Nová Ves
	ORPZ-SN-VO1-4-001/2020	kpt. Mgr. Peter Lang	19. 05. 2020

Vec
Preventívne opatrenia na ochranu seniorov pred podvodnými konaniami pod vymyslenými legendami a domácim násilím v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID - 19
- žiadosť o spoluprácu

Policajný zbor aj v čase pandémie spôsobenej ochorením COVID-19 upozorňuje občanov, najmä seniorov na páchanie podvodov a krádeží pod vymyslenými legendami s rôznymi emotívnymi príbehmi, ktorými sa podvodníci snažia získať dôveru seniorov, dostať sa do ich príbytkov, lokalizovať miesto ich úspor a v nepozorovanej chvíli od nich podvodne vylákať alebo ich okradnúť o celoživotné úspory.

Podvodníci najčastejšie volajú seniorom na ich pevné linky alebo mobily, ako ich príbuzní alebo známi (napr. vnuk, syn, brat) a súrne žiadajú požičať peniaze na rôzne účely. Tiež sa predstavujú ako lekári a oznámia seniorom, že ich príbuzný spôsobil vážnu dopravnú nehodu, leží v nemocnici, nemôže komunikovať, lebo si pri nehode odhryzol jazyk a súrne potrebuje peniaze na vyplatenie škody, ošetrenie a neoznámenie prípadu polícii. Vyskytujú sa aj prípady, kedy sa páchatelia predstavujú v telefóne ako pracovníci elektrární, plynární alebo vodární (zneužívajúc situáciu pri odpise elektrickej energie, vody alebo plynu).

V súvislosti so vzniknutou situáciou pandémie COVID-19 sa vyskytli prípady, kedy podvodníci kontaktovali seniorov telefonicky, že im prídu zmerať teplotu, ponúkali im na predaj rôzne filtre, dezinfekčné gély a ochranné rúška.

Páchatelia, seniorov vždy dôrazne žiadajú, aby nikoho z príbuzných nekontaktovali, s nikým túto záležitosť nepreberali a striktne dodržiavali ich pokyny. Úmyselne volajú viackrát za sebou, aby seniorom zabránili kontaktovať svojich príbuzných alebo iné osoby, ktorým dôverujú. Pre peniaze chodia osobne a tiež ponúkaný tovar prinesú seniorom do ich príbytkov.

Nie je vylúčené, že seniorov môžu páchatelia kontaktovať aj osobne priamo v ich príbytkoch s ponukou rôznych služieb (napr. nákup potravín) alebo predaja liekov na ochranu pred koronavírusom alebo na podporu imunitného systému.

V tejto súvislosti Policajný zbor

1. **upozorňuje seniorov, aby boli obozretní voči neznámym osobám, ktoré ich telefonicky kontaktujú z rôznych príčin (napr. meranie teploty, predaj filtrov, ochranných rúšok, dezinfekčných gélov a pod.) a žiadajú od nich peniaze,**
2. **odporúča seniorom, aby si skutočnosti uvádzané v telefonickom rozhovore s neznámou osobou ihneď overili u svojich príbuzných alebo iných osôb, ktorým dôverujú,**
3. **vyzýva seniorov, aby nevyberali svoje finančné úspory pre cudzie osoby zo svojich účtov alebo vkladných knižiek a nedávali peniaze osobám, ktoré nepoznajú,**
4. **odporúča seniorom, aby nevpúšťali cudzie osoby do svojich príbytkov a boli opatrní pri internetových nákupoch a overili si predajcov e-shopov,**
5. **žiada seniorov, aby v týchto prípadoch, alebo v prípadoch, kedy vzniká podozrenie z podvodného konania, ihneď kontaktovali Policajný zbor na čísle „158."**

Za účelom realizácie preventívnych opatrení, ktorých cieľom je zamedziť prípadom protiprávneho konania voči seniorom, Vám v prílohách zasielame informačné letáky a plagáty vypracované na ochranu seniorov pred podvodníkmi a zlodejmi a v prílohe č. 4 najnovší informačný leták zameraný na rady a odporúčania pre seniorov reagujúce na ochranu pred podvodníkmi zneužívajúcimi vzniknutú situáciu pandémie ochorenia COVID-19, spracovaný v rámci realizácie národného projektu „Zlepšenie prístupu obetí trestných činov k službám a vytvorenie kontaktných bodov pre obete". Tento národný projekt je realizovaný odborom prevencie kriminality Kancelárie ministra vnútra Slovenskej republiky. Projekt je podporovaný z finančných prostriedkov Európskeho sociálneho fondu.

Taktiež Vám oznamujeme, že v rámci Slovenskej republiky boli zaznamenané rôzne hoaxy, najmä na internetových sociálnych sieťach, napr. o vyrobení lieku na koronavírus. Takisto boli zaznamenané rôzne nepravdivé správy ohľadne koronavírusu uverejňované v médiách, napr. v Denníku N: https://dennikn.sk/1801302/najcastejsie-hoaxy-o-koronaviruse-uzavru-bratislavu-a-ibalgin-zhorsuje-ochorenie/.

Pred nákupom liekov na internete je potrebné si overiť zdroj (predajcu) a nenakupovať z neoverených zdrojov (predajcov), u ktorých hrozí riziko predaja falšovaných liekov (nepovolených a neschválených liekov) a ochranných prostriedkov (vrátane dezinfekčných gélov). Podľa platnej legislatívy je na území Slovenskej republiky možný predaj len registrovaných liekov, ktoré nie sú viazané na lekársky predpis (tzv. voľnopredajné lieky). Štátny ústav na kontrolu liečiv na svojej internetovej stránke na adrese: https://www.sukl.sk/ informuje o falšovaných liekoch, vydáva upozornenia aj v súvislosti s pandémiou ochorenia COVID-19 a taktiež vydal odporúčanie k tzv. samotestom na COVID-19 pod odkazom: https://www.sukl.sk/hlavna-stranka/slovenska-verzia/media/tlacove-spravy/odporucenie-statneho-ustavu-pre-kontrolu-lieciv-v-suvislosti-so-samotestami-na-covid-19?page_id=5310.

Verejnosť si môže tiež overiť internetového predajcu i na internetovej stránke Slovenskej obchodnej inšpekcie na adrese: https://www.soi.sk/, kde je zverejnený informatívny zoznam rizikových e-shopov, upozornenie na internetové obchody, ktoré po uskutočnení objednávky a jej následnom zaplatení, tovar spotrebiteľovi nedoručia a praktiky prevádzkovateľa internetového obchodu, ktorý po objednaní dezinfekčného prostriedku na ruky spotrebiteľom doručil balenie obsahujúce vodu, prípadne inú tekutinu pod odkazom: https://www.soi.sk/sk/informacie-pre-verejnost/upozornenie-na-internetovy-obchod-www-shopolo-sk.soi.

V prípade, ak niekto vykonáva predaj falšovaných liekov alebo ochranných prostriedkov (vrátane ochranných masiek, gélov a pod.), môže sa okrem iného (do úvahy môže pripadať i trestný čin „Podvod" podľa § 221 Trestného zákona) dopustiť trestného činu „Ohrozovania zdravia nepovolenými liekmi, liečivami a zdravotníckymi pomôckami" podľa § 170 Trestného zákona, trestného činu „Neoprávneného zaobchádzania s liekmi, liečivami a zdravotníckymi pomôckami" podľa § 170a Trestného zákona, trestného činu „Falšovania liekov a zdravotníckej pomôcky" podľa § 170b Trestného zákona alebo trestného činu „Porušovania práv k ochrannej známke, označeniu pôvodu výrobku a obchodnému menu" podľa § 281 Trestného zákona.

V čase prijatých mimoriadnych opatrení proti šíreniu COVID-19 Policajný zbor upozorňuje tiež na riziko nárastu prípadov domáceho násilia. Domáca izolácia v spoločnom priestore s násilníkom môže spôsobiť stupňovanie agresívnych prejavov násilníka a zároveň môže predstavovať prekážky na vyhľadanie pomoci a kontaktovanie Policajného zboru, nakoľko obeť je pod dohľadom násilníka.

Policajný zbor v tejto súvislosti

1. **upozorňuje obete, že domáce násilie neprestane samo a môže sa stupňovať,**
2. **odporúča obetiam neváhať a kontaktovať Policajný zbor na telefónnom čísle 158, ktoré je dostupné nepretržite, pričom na telefonické kontaktovanie môžu vyžiť situácie bez prítomnosti násilníka v domácnosti, pripadne situácie, kedy sa sami môžu vzdialiť z domácnosti bez priamej prítomnosti násilníka, napríklad vysypanie odpadkov, vyprázdnenie poštovej schránky, nákup potravín, liekov a podobne,**
3. **odporúča, aby obete o domácom násilí nemlčali a ak majú možnosť, aby sa zdôverili inej osobe (nemusí to byť príbuzný, môže to byť akákoľvek iná osoba, ktorej dôverujú, napr. kamarátka, susedia a podobne),**
4. **dáva do pozornosti bezplatnú non-stop Linku pre ženy zažívajúce násilie 0800 212 212; poradkyne tejto linky disponujú aktuálnymi informáciami o pomáhajúcich organizáciách a sú pripravené poskytnúť obetiam domáceho násilia rady a odporúčania na riešenie situácie,**
5. **apeluje na občanov, ktorí majú poznatok o tom, že v ich okolí dochádza k domácemu násiliu, aby neváhali ihneď kontaktovať Policajný zbor na telefónnom čísle 158; oznámenie domáceho násilia polícii môže zabrániť v pokračovaní násilia a tým ochrániť obete domáceho násilia.**

Policajný zbor ubezpečuje, že prípadom domáceho násilia venuje zvýšenú pozornosť a k obetiam domáceho násilia pristupuje citlivo a empaticky. Policajný zbor je povinný prijať a preveriť každé oznámenie domáceho násilia, to platí aj v čase vyhlásenia núdzového či mimoriadneho stavu. Príslušníci Policajného zboru, v praxi, každý jednotlivý prípad domáceho násilia vyhodnocujú a realizujú v súlade s platnou legislatívou a sú na tieto prípady vyškolení."

V tejto súvislosti si Vás dovoľujem požiadať **o oboznámenie občanov vo Vašej obci s obsahom tohto listu** tak, aby verejnosť, najmä seniori, boli informovaní o najčastejších spôsoboch páchania trestnej činnosti a najefektívnejších možnostiach ochrany pred touto trestnou činnosťou, formou vyvesenia informačných letákov na prístupných miestach (napr. pošty, obchody, obecné úrady, úradne tabule) alebo formou krátkeho upozornenia v obecnom rozhlase.

Za Vašu spoluprácu Vám vopred ďakujem.

5 Príloh
(zaslané elektronicky)

plk. JUDr. Jaroslav Dulík
riaditeľ
Okresného riaditeľstva Policajného zboru
v Spišskej Novej Vsi